

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТОВАРІВ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ

А.Галух, студентка гр. МГОП-20 Науковий керівник: О. Чернецька, к.е.н., доцент

Роздрібна торгівля — це вид економічної діяльності у сфері товарообігу, що охоплює купівлю-продаж товарів кінцевому споживачеві й надання йому торговельних послуг. Торговельними об'єктами у сфері роздрібної торгівлі можуть бути, зокрема, магазини, павільйони, кіоски, палатки й товарні склади.

Роздрібна торгівля регламентується пп. 4.4 Національного стандарту України ДСТУ 4303:2004 «Роздрібна та оптова торгівля. Терміни та визначення понять».

Згідно з п. 8 і п.9 П(С)БО 9 «Запаси» придбані товари зараховують на баланс підприємства за первісною вартістю, до якої входять:

- суми, сплачувані згідно з договором постачальнику (продавцю), за вирахуванням непрямих податків;
- суми ввізного мита;
- суми непрямих податків у зв'язку з придбанням товарів, які не відшкодовують підприємству;
- транспортно-заготівельні витрати (витрати на заготівлю запасів, оплату тарифів (фрахту) за вантажно-розвантажувальні роботи й транспортування запасів усіма видами транспорту до місця їх використання, включаючи витрати зі страхування ризиків транспортування запасів).

Для обліку товарів, які надійшли на підприємство з метою роздрібного продажу, використовують субрахунок 282 «Товари в торгівлі» (згідно з Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженою наказом Мініфіну від 30.11.1999 р. № 291).

Відповідно до п. 16 П(С)БО 9 оцінку запасів під час вибуття можуть проводити одним із методів, зокрема:

- ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів;
- середньозваженої собівартості;
- собівартості першого за часом надходження запасів (ФІФО);
- нормативних витрат;
- ціни продажу.

Зважаючи на значну й змінну номенклатуру товарів, підприємствам роздрібної торгівлі зручніше здійснювати оцінку товарів за цінами продажу — п. 22 П(С)БО 9.

У разі обліку товарів за продажними цінами на субрахунку 282 відображають продажну вартість товарів, яка складається з первісної вартості товарів і суми торговельної націнки.

Зокрема, для обліку торговельної націнки підприємства роздрібної

торгівлі використовують субрахунок 285 «Торгова націнка». На цьому субрахунку відображають різницю між покупною та продажною (роздрібною) вартістю товарів. Відповідно до Інструкції № 291 збільшення суми торговельних націнок відображають за кредитом субрахунку 285.

Причому у фінансовій звітності слід відображати згорнуте за всіма субрахунками сальдо рахунка 28, тобто купівельну вартість товарів без суми торговельних націнок.

Дохід від реалізації товарів показуємо за кредитом субрахунку 702 «Дохід від реалізації товарів», а за дебетом субрахунку 902 «Собівартість реалізованих товарів» (Дт 902 Кт 282) — списання фактичної собівартості реалізованих товарів (виходячи із ціни їх придбання).

Щодо списання суми торговельної націнки на реалізовані товари, то це можна відображати у два способи:

— за дебетом субрахунку 285 і кредитом субрахунку 282

або

— методом сторно зворотною кореспонденцією таких рахунків (Дт 282

Кт 285 — сторно).

Отже на рахунку 28 ведеться облік товарів придатних для реалізації товарів за собівартістю та відображається вибуття запасів та списання їх вартості на витратні рахунки.

Література:

1. Закон України «про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р.

2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси" та змінами внесеними Наказом Міністерства фінансів N 379(z1065-19) від 16.09.2019)з Наказом Міністерства фінансів N 588 (z1020-20) від 29.09.2020.

3. Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженою наказом Мінфіну від 30.11.1999 р. № 291

4. Національний стандарт України ДСТУ 4303:2004 «Роздрібна та оптова торгівля. Терміни та визначення понять».